

Šu 1299 obč. zák. tímto opatřením povinen. Když ho zanedbal, zavinil tím sám a výhradně žalobcův úraz. Toto pojetí nemá dovolací soud vyvráceno dovolacími vývody žalovaného, spatřujícího výhradně zavinění žalobcovo v jeho opilosti, v jeho nadměrné bezstarostnosti a dále v tom, že se při otevření sklepa nezastavil, což oduvodňuje žalovaný dále ještě tím, že se v místnostech těch dosud nikdy nic nepříhodilo, a, co se přihodilo žalobci, že se to stalo tím, že byl následkem své opilosti nepozorným.

Čís. 4794.

Odpůrčí nárok v úpadku.

Jednání vyrovnacího dlužníka (§ 8 vyr. řádu) jest bezúčinným pouze vůči věřitelům ve vyrovnacím řízení. Byl-li po vyrovnání vyhlášen úpadek (§ 2 konk. řádu), trvají účinnky vyrovnacího řízení jen do vyhlášení úpadku.

V případě Šu 2 konk. řádu posunuje se 60denní lhůta zpět ode dne návrhu na zahájení vyrovnacího řízení neb ode dne zahájení vyrovnacího řízení.

Poznámce pořadí jest přiznati účinek pouze formální, spočívalo-li těžiště celého právního jednání dle okolností případu ve zřízení zástavní listiny jako právního důvodu a v knihovním vkladu zástavního práva.

(Rozh. ze dne 10. března 1925, Rv I 297/25.)

Marie Sch-ová, sestřenice žalované, byla vlastnící domu, na němž bylo k její žádosti poznamenáno dne 19. července 1923 pořadí pro zápůjčku 15.000 Kč, jež měla býti poskytnuta žalovanou, dne 6. srpna 1923 pro zápůjčku 30.000 Kč. K návrhu Marie Sch-ové ze dne 5. října 1923 bylo dne 6. října 1923 zahájeno o jejím jmění řízení vyrovnací. Dne 29. prosince 1923 navrhl vyrovnávací správce vyhlášení úpadku, ježto dlužnice zcizuje jmění na své příbuzné. Usnesením ze dne 31. prosince 1923 bylo vyrovnání zastaveno a vyhlášen úpadek. Dne 28. prosince 1923 vystavila Marie Sch-ová dluhopis, v němž potvrdila, že obdržela od žalované zápůjčkou 25.961 Kč, a svolila ku knihovnímu zajištění této pohledávky v pořadí poznámek ze dne 19. července a 6. srpna 1923. Téhož dne (28. prosince 1923) bylo vloženo zástavní právo v poznamenaném pořadí. Žalobě, již domáhal se správce úpadkové podstaty, by tento vklad byl prohlášen vůči úpadkové podstatě bezúčinným a žalovaná byla uznána povinnou, svoliti ku výmazu, bylo vyhověno s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Třeba se napřed zabývati dovolacím důvodem nesprávného právního posouzení (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). V tom ohledu lze vývody dovolání shrnouti v ten smysl, že vzhledem na knihovně poznamenané pořadí ze dne 19. července a 6. srpna 1923 nabyla žalovaná práva na zajištění své pohledávky z dluhopisu ze dne 28. prosince 1923, takže knihovní soudce

bez závady knihovní zápis ve smyslu Šu 56 knih. zák. a Šu 13 vyr. ř. povolil a povolit musil, protože účinek knihovní poznámky pořadí trvá i za vyrovnacího řízení. Dovolatelka označuje s hlediska tohoto za pochybené vývody napadeného rozsudku, zejména v. tom směru, že předpis Šu 13 vyr. ř. má pouze formální význam pro knihovního soudce, nedotýká se věcné stránky vkladu, pokud se týče jeho odporovatelnosti. Žalobní nárok byl opřen jednak o důvod Šu 8 vyr. ř., jednak o odpůrčí důvody Šu 30 čís. 1 a 2 Šu 31 čís. 1 konk. ř. Rozsudek prvního soudu zabýval se pouze neúčinností právního jednání podle třetího odstavce Šu 8 vyr. ř. a, shledav tento důvod dostatečným, aby bylo žalobě vyhověno, nechal mimo úvahu v žalobě uplatněné odpůrčí důvody. Odvolací soud právem nepřistoupil na toto odůvodnění. Bezúčinným jest právní jednání vyrovnacího dlužníka, předsevzaté proti ustanovením druhého odstavce Šu 8 vyr. ř., jen vůči věřitelům ve vyrovnacím řízení, jež však bylo dávno před podáním žaloby právoplatně zastaveno. Také v případě Šu 2 konk. ř., byl-li úpadek vyhlášen současně se zastavením aneb na základě návrhu podaného do 14 dnů po zastavení vyrovnacího řízení, trvají účinky vyrovnacího řízení jen až do vyhlášení úpadku. Jest tedy jen zkoumati, zda právní jednání lze pokládati bezúčinným vůči úpadkovým věřitelům z důvodu ustanovení druhého oddílu úpadkového řádu. Odvolací soud obmezil se, nevyhověv odvolání žalované, jen na zkoumání žalobního důvodu ve smyslu Šu 30 čís. 1 konk. ř., nechav stranou oba další odpůrčí důvody. Při tom dlužno hned podotknouti, že druhá stolice jest oprávněna, by na základě průvodního podkladu ve spisech, jemuž není odporováno, učinila si pro své rozhodnutí potřebná skutková zjištění, neučinil-li tak soud první stolice ve svém rozhodnutí. K tomu sloužily odvolacímu soudu podstatné okolnosti ve spisech o vyrovnacím a úpadkovém řízení, jimiž procesní soud provedl nabízené důkazy. Odvolací soud zjistil, že úpadkyně byla insolventní již při zahájení vyrovnacího řízení (dne 6. října 1923), a že žalovaná zajištěním nabyla před ostatními věřiteli výhody, na niž neměla nároku. Tím zjistil veškeré předpoklady odporovatelnosti zajištění ze dne 28. prosince 1923 ve smyslu Šu 30 čís. 1 konk. ř. Proti tomu se v dovolání namítá, že tyto okolnosti nebyly žalované známy, že naopak na základě udání Marie Sch-ové pokládala ji za vysoce aktivní a nejvýš se mohla domýšleti, že Sch-ová jest v přechodné tísní platební. Právem odvolací soud pokládal tyto námitky za právně bezvýznamné. Poskytnutí výhody dlužníkem věřiteli spočívá v tom, že porušena byla zásada rovnosti všech věřitelů po nastavší dlužníkově insolvenci, ba již v době posledních 60 dnů před tím, poněvadž nesmí již býti ponecháno libovůli dlužníka, by si vybíral některého věřitele, jemuž chce poskytnouti na úkor ostatních zvláštní výhody. Vzhledem k tomu, že úpadek byl vyhlášen současně se zastavením vyrovnacího řízení (§ 2 konk. ř.), posunuje se tato lhůta zpět ode dne návrhu na zahájení vyrovnacího řízení, neb ode dne zavedení vyrovnacího řízení. Dlužnice přiznala sama již ve svém návrhu na zahájení vyrovnacího řízení svou předluženost a nezpůsobilost k placení, tedy již dne 5. října 1923. Objektivně byla tato její insolvence zjištěna za řízení vyrovnacího i úpadkového a zvláště již ze zprávy vyrovnacího

správce ze dne 15. listopadu 1923 vysvětluje, že Marie Sch-ová byla již od podzímku 1922 ve stavu insolvence. Že žalovaná zajištěním svých pohledávek nabyла před jinými věřiteli zvláštní výhody, je nesporno a důkazu opačné námitky dle čís. 1 Šu 30 konk. ř. tedy nepodala. Výhoda spočívá tu objektivně již v samém plnění. Na úmyslu dlužníkově a subjektivní vědomosti věřitelově nezáleží a jsou proto výtky dovolání v tom směru nerozhodné. Protože věřitelka neměla na takovou výhodu vůbec, nanejvýš v té způsobě, a v tom čase nároku, jest zajištění odporovatelným. Žalovaná neměla takového nároku. Tvrdí sice, že bylo již z příčiny knihovního poznamenání pořadí umluveno, že má býti vyhotoven dluhopis a pohledávka knihovně vtělena, kdyby mimo očekávání nebyla za krátko zpět splacena. Avšak v tom ohledu možno poukázati na ustanovení Šu 1368 obč. zák., že úmluva o dání zástavy není ještě smlouvou zástavní. Těžisko celého právního jednání v tomto sporu dle zjištěných okolností spočívalo ve zřízení zástavní listiny jako právního důvodu a v knihovním vkladu na základě této listiny, jímž žalovaná nabyла zástavního práva a tudíž zvláštní výhody před ostatními věřiteli v době, kdy úpadkyně byla již dávno insolventní. Proto knihovním poznámkám pořadí dle Šu 53 a násl. knih. zák., kteréž ostatně samy ještě spadají do doby 60 dnů (§ 2 (2) a § 30 konk. ř.) před zavedením vyrovnacího řízení, nelze přiznati v tomto případě jiného právního významu než jak jest vzhledem na § 56 knih. zák. a § 13 vyr. řádu vyložen v napadeném rozsudku, totiž že jde o ustanovení rázu pouze formálního, jež se nedotýká věcné stránky vkladu, který posuzován býti musí dle norem vztahujících se na hmotnou stránku věci. Ale jsou dány též předpoklady odporovatelnosti knihovního zajištění dle čís. 1 Šu 31 konk. ř. Jest nesporno, že žalovaná patří mezi blízké příbuzné úpadkyně dle Šu 32 konk. ř. Dle Šu 31 (2) konk. ř. nemůže se žalovaná vymlouvatí nezna-lostí insolvence dlužnice, protože v době knihovního zajištění, tedy právního jednání pro ostatní věřitele beze sporu škodlivého, nebylo vyrovnací řízení ještě zastaveno. Že dlužnice byla objektivně insolventní a od které doby, o tom byla již zmínka. Možno tedy vším právem uznati na bezúčinnost knihovního zajištění také zejména s hlediska tohoto zvláštního předpisu zákona, na který se žalující strana rovněž na odůvodnění svého nároku odvolávala.

Čís. 4795.

Byla-li složena na soudě požární náhrada za nemovitost, jež byla exekučně prodána, spadá do rozvrhové podstaty a jest o vydání její rozhodovati exekučnímu soudu.

(Rozh. ze dne 10. března 1925, R II 10/25.)

Soud první stolice rozvrhl k žádosti knihovních věřitelů pojištěnce v nesporném řízení požární náhradu, složenou za nemovitost, jež byla zatím exekučně prodána. Rekursní soud napadené usnesení částečně změnil. Nejvyšší soud zrušil usnesení obou niž-